

Oheň u sv. Tomáše Akvinského

Zde jsou dva výseky z pěti cest k důkazy Boží existence:

<p>Summa Theologiae I, q. 2 a. 3 co. [...] ⁻³⁰</p> <p>Prima autem et manifestior via est, quae sumitur ex parte motus. [...] Movere enim nihil aliud est quam educere aliquid de potentia in actum, de potentia autem non potest aliquid reduci in actum, nisi per aliquod ens in actu, sicut calidum in actu, ut ignis, facit lignum, quod est calidum in potentia, esse actu calidum, et per hoc movet et alterat ipsum.</p> <p>Quarta via sumitur ex gradibus qui in rebus inveniuntur.</p> <p>Quod autem dicitur maxime tale in aliquo genere, est causa omnium quae sunt illius generis, sicut ignis, qui est maxime calidus, est causa omnium calidorum, ut in eodem libro dicitur.</p>	<p>První pak a zřejmější cesta je, která se běže se strany pohybu. [...] Pohybovat totiž není nic jiného nežli přivést něco od možnosti do uskutečnění. Avšak od možnosti nemůže nic býti přivedeno do uskutečnění jinak než skrze nějaké jsoucno v uskutečnění, jako horké v uskutečnění, na příklad oheň, činí horkým v uskutečnění dřevo, které je teplé v možnosti a tak je pohybuje a mění.</p> <p>Čtvrtá cesta se bere ze stupňů, které se shledávají ve věcech.</p> <p>Co však se nazývá nejvíce takovým v nějakém rodu, jest příčinou všeho, co jest toho rodu; jako oheň, jenž jest nejvíce teplý, je příčinou všech teplých, jak se praví v téže knize.</p>
---	---

Další texty

-Summa Theologiae I, q. 12 a. 5 co. omne quod elevatur ad aliquid quod excedit suam naturam, oportet quod disponatur aliqua dispositione quae sit supra suam naturam, sicut, si aer debeat accipere formam **ignis**

ST I, q. 37, a. 2

<p>Dicimus enim quod ignis est calefaciens calefactione, quamvis calefactio non sit calor, qui est forma ignis, sed actio ab igne procedens, et dicimus quod arbor est florens floribus, quamvis flores non sint forma arboris, sed quidam effectus ab ipsa procedentes.</p>	<p>Pravíme totiž, že "oheň jest oteplovající oteplováním", ačkoli oteplování není teplo, jež je tvarem ohně, nýbrž činnost vycházející od ohně; a říkáme, že "strom jest kvetoucí květy", ač květy nejsou tvarem stromu, nýbrž jakési účinky, od něho vycházející.</p>
---	--

ST I, q. 49, a. 1

<p>Ex virtute quidem vel perfectione agentis, quando ad formam intentam ab agente</p>	<p>A to, ze síly nebo dokonalosti jednajícího, když jednající zamýšlí tvar, a z toho nutně</p>
---	--

<p>sequitur ex necessitate alterius formae privatio; sicut ad formam ignis sequitur privatio formae aeris vel aquae. Sicut ergo, quanto ignis fuerit perfectior in virtute, tanto perfectius imprimit formam suam, ita etiam tanto perfectius corrumpit contrarium, unde malum et corruptio aeris et aquae, est ex perfectione ignis. Sed hoc est per accidens, quia ignis non intendit privare formam aquae, sed inducere formam propriam; sed hoc faciendo, causat et illud per accidens.</p>	<p>následuje postrádání jiného tvaru; jako z tvaru ohně nutně následuje postrádání tvaru vzduchu nebo vody. Jako tedy, čím bude oheň dokonalejší v síle, tím dokonaleji vtiskuje svůj tvar, tak také tím dokonaleji ruší protivné; proto špatnost a porušení vzduchu a vody je z dokonalosti ohně. Ale to je případkové, protože oheň neusiluje o postrádání tvaru vody, nýbrž o uvedení vlastního tvaru; ale toto čině, působí případkově i ono.</p>
--	---

Otázka 49: souboj vody s ohněm? Oheň vtiskuje svou formu vodě, a to ne proto, aby ji sebral formu její.

V článku 4 otázky 60, kde Tomáš hovoří o přirozené lásce andělů, přirovnává ji k ohni, říká, že „oheň má přirozenou náklonnost, aby předal něčemu druhému sdělil svou formu, což je jeho dobrem; jako přirozeně je nakloněn k tomu, aby hledal své dobro, jako býti nahoře.“

Čtyři základní elementy v díle sv. Tomáše a frekvence jejich výskytu

ST I II, q. 68, a. 4: o různých nebích, z nichž jedno je ohnivě

Lemma ignis Found 3914 cases in 1973 places

Lemma aqua Found 4440 cases in 1880 places

Lemma aer Found 2162 cases in 1070 places

Lemma terra found 6339 cases in 2749 places